

in nismo števila rekrutov niti za enega moža.

Število rekrutov (Rekrutenkontingent) se postopoma na 10 let določijo; šele l. 1908/09 se vsled spletk z Srbijo mislilo na vojno preoblikovanje. Ako se pregleda razvitek armade drugih držav, potem se moramo čuditi.

Nemčija je v tem času stanje vojaštva v miru zvišala na 130.000 mož in postavila na 100 inf. bataljonov, 34 kavaljerijskih eskadronov, 50 kompanij z masin-puškami, 219 baterij za voziti in 69 tehničnih kompanij; zvišala je število kôrov za 5 in vstvarila dalekosežno materialno postavbo. Danes ima Nemčija v miru 12.000 stanovskih oficirjev, 70.000 stan. podčastnikov, 520.000 mož in 112.000 konj. Nemčija ima 60 milijonov prebivalstva in daje vsako leto 280.000 rekrutov.

Italija je imela velikanske težave. Vendar pa je v tem času na novo postavila 4 alpinističnih bataljonov, 9 pogorskih baterij, 5 kavaljerijskih regimentov. Danes ima Italija v miru 14.000 oficirjev, 276.000 mož in 53.000 konjev; vpele je 2 letno vojaško službo in daje na leto 34.000 rekrutov. Na morju pa je izredno napredovala. Od l. 1907 žrtvovala je za armado na izrednem kreditu 408, za mornarico pa 280 milijonov kron.

Rusija zvišala je stanje v miru za 170.000 mož. Postavila je na novo 110 inf. bataljonov, 12 kavalj. eskadronov, 103 baterij in 52 tehničnih kompanij ter vstvarila 5 novih kôrov. Danes ima danes v miru 62.000 oficirjev, 1.350.000 mož in 200.000 konjev. Rekrutov daje na leto 456.000 mož. Ravno kar hoče dati 3.500 milijonov kron za armado in mornarico.

Francoska ima za 12 milijonov manj prebivalcev kakor mi. Vendar pa je postavila 24 infant. bataljonov in 29 kavalj. eskadronov. Zvišala je svojo artiljerijo za 100 baterij, ustvarila 2 nova kôra in povečala stanje v miru pri padanju števila rojstev za 54.000 mož. Danes ima Francoska pri 2 letni vojaški službi v miru 30.000 oficirjev, 31.000 podčastnikov, 110.000 mož in 142.000 konjev. Na leto daje 257.000 rekrutov.

Temu nasproti so avstro-ogrške številke prav žalostne. Mi imamo v miru: 1. pri skupni armadi (razven Bozno-Hercegovine) 20.000 oficirjev, 2000 ofic. aspirantov, 295.000 mož in 65.100 eraričnih konjev; — 2. pri vojaštvu v Bozno-Hercegovini: 420. oficirjev, 70 ofic. aspirantov, 6.900 mož in 110 eraričnih konjev; — 3. pri vojni mornarici: 750 oficirjev, 180 ofic. aspirantov in 13.500 mož.

Kaj je Angleška glede svoje armade in zlasti mornarice v zadnjih letih storila, je splošno znano. Izdala je več kot 2.000 milijonov kron.

Iz teh vzrokov postalo je pri nas zvišanje števila rekrutov potrebno. Vojna uprava je zahtevala vsled tega od državne zbornice zvišanje števila rekrutov na 159.500 mož. Obenem je predlagala vlada vpeljavo 2 letne vojaške službe. Seveda bi to pomenilo le za peš-vojake; pri kavaljeriji bi ostala 1 letna, pri mornarici pa 4 letna vojaška služba. 2 letna vojaška služba je že v raznih državah vpeljana.

Primanjkuje nam prostora, da bi o novi prenosni natančneje razpravljali. Omenimo le, da se je vsaj nekaj kmetijske interese upoštevalo. Po novi postavi bode stanje rekrutov znašalo: za 1. leto vpeljave te postavljeno 136.000, za 2. leto 154.000 in za 3. leto 159.500 mož. Ta kontingent rekrutov se postopoma določijo za 12 let; le cesar bi zamogel v slučaju potrebe to število zvišati. Po novi postavi bi bilo stanje v miru to-le: 293.800 mož (kakor doslej); potem na novo 50.200 in pri mornarici 21.000 mož; skupno torej 365.000 mož.

Samoumevno je, da bode ta preosnova velikanske troške zahtevala (o teh govorimo ob priliki natanko).

Dopisi.

Ptuj. Trgovski pomočnik Rudolf Herzog, kateri je bil v službi v trgovini Slawitsch (filialka), bil je zaradi tatvine od ptujске sodnice na 3 dni ojstrega zapora kaznovan.

Št. vid pri Ptuj. Naš politični pater Peter Schirofnigz se nekaj togoti v klerikalnih listih, češ da „Stajerčev“ popotnik ni resnice pisal. Gospodek menda misli, da ljudje ne vidijo in ne slišijo ničesar! Res je, res, kar je naš popotnik pisal in veruje nam, da bo še z marsikatero resnico lažniva usta politiknočih hujšak-čev mašil. Hvala Bogu, da v fari Št. Vid nismo bili nikdar pohlevni klerikalčki in ne bodedo to nikdar postali. Toliko za danes! Priporočamo pa patru Petru požirek mrzle vode, da si svojo otročjo politično jezico ohladi! Popotnik.

Iz okolice Ptuj. Dragi g. urednik! Danes me je vodil moj poklic od Radgone čez sv. Trojico nasproti sv. Bolfenka in sv. Urbana. Po naključju sem šel pri sv. Trojici v neko gostilno, kjer mi pride „Slov. Gospodar“ v roke. Našel sem v tem lažnjivem listu tudi dopis iz Bišekega vrha o g. predstojniku in o g. okrajnemu načelniku Ornigu. Dotični črni dopis se norčuje, ker je občina g. Orniga imenovala častnim občanom. „Gospodar“ pravi, da Ornig ne gradi cest s svojim lastnim denarjem. Oj ti črno klevete ti! Ali drugi predstojniki in načelniki morda iz lastnega mošnjička delajo? Pa če bi Ornig tudi svoj denar za ceste dajal, klerikalci bi ga vendar napadali, ker se ne klanja vsaki črni sukni in ker mu je za ljudstvo, ne pa za ljudske izkoriščevalce. Le poglejte ceste v ptuj-skem okraju, kakšne so danes in kakšne so bile začasa prvaškega gospodarstva! Mislim, da si je vrlji g. Ornig častno občanstvo resno zaslužil. Klerikalci seveda bi menda raje take politične duhovnike za častne občane imenovali, kateri kvarijo otroke, kakor svoj šas znani pop iz Sv. Bolfenka. To bi bili častni občani za klerikalce. Jaz sem napisal pod dotični „Gospodar“ besedo „laž“ in sem odšel. Mi napredni kmetje držimo skupaj in klerikalna laž se bode nad nami razbila! Domačin.

Stojnce pri Ptuj. Ako človek po svetu gre, potem kaj vidi in čuje. Dne 9. t. m. šel sem po cesti proti sv. Barbari. Oslabel sem ter prišel do gostilne g. Florjančiča, kjer sem se pri kozarcu dobrega vina malo spočil. Kar nakrat vidim skozi okno nekega gospoda pri zunaj stoječih vozniških; ta gospod je konjem zobe gledal. Vprašam gostilničarja, kaj je to za en gospod. Gostilničar je molčal. Ali drugi gostje so mi povedali, da je to g. kaplan iz Ribnici na Pohorju, ki konjem zobe gleda. Gotovo torej s konjem trguje. Bil je tudi tako oblečen, kakor kak „rosshendler.“ Doma pri očetu si je obleko izposodil, da bi preoblečen lažje kupčije delal. Bajne trguje tudi z vinom, kar se mu je še tisti dan poznalo. Tudi občino moram pohvaliti, ker ima tako dve pridni gostilni, kjer stadi dva gostilničarja, ki prav rada ljudem postrežeta, zlasti pa ženskemu spolu. Slišal sem, da je eden zaradi hitre postrežbe dobil 14 dni zapora. Kadar bodem spet skozi Stojnce potoval, bodem že kaj novega povedal.

Spodnje Žerjavce pri Sv. Lenartu Slov. gor. Že dolgo je, odkar bi že občinske volitve razpisane biti morale, a vendar še sedaj nič ni slišati od njih. Ako se to tedaj ne bode kmalu zgodilo, bodedo morali c. k. glavarstvo opozoriti nato in prositi, da se naš predstojnik pouči, kedaj da so te volitve za razpisati!

Novice.

„Slovenec“ in poštenje. Pred par meseci objavil je znani nemški pisatelj dr. Hans Ludwig Rosegger v „Grazer Tagblattu“ lepo povestico. Par dni pozneje izšla je ista povest v slovenskem prevodu v glasilu klerikalcev „Slovenec.“ Dotični prevajalec pa je poštenjak prav čudnega kalibra. Spremenil je namreč naslov povesti in izpustil ime pisatelja. Z drugimi besedami povedano: ukradel je na zviti način Roseggerjevo delo! Postava je žalibog tako zastarela, da se take tatove na duševni lasti ne more sodnijsko zasledovati. Ali uredništvo „Slovenca“, ki se izgovarja na nekega klerikalnega „študenta v

Gradcu“, bi moralo imeti samo toliko poštenja in dostojnosti, da bi to napako popravilo. Pa pobožni gospodje Štefetočnega kalibra ne poznajo takih obzir in so ednostavno molčali. Vedeli so in priznali so, da je bil g. Rosegger obkraden, — ali niti mezinca niso ganili, da bi mu dali zadostojenje. Res ni čuda, da ima slovensko časnikarstvo in slovensko pisateljstvo z vsakim dnevom slabše ime ter da se poštna javnost polna gnjusa od takih revolver-žurnalstov obrača. Sicer pa je tudi prav čudno, da ravno tisti „Slovenec“, ki bi najraje vsacega drugovernika in vsacega Nemca kar v žlici vodi potopil, vendar tako rad sesa na bogastvu nemških in celo protestantskih pisateljev. Čudno, res čudno je to!

„Za denar ti dušo svojo prodam“... s temi besedami je označil zadnjič umrli pesnik. Ašker gotove vrste ljudi. Zanimiva je v tem oziru tožba, ki se je ravnokar začela med bivšim knezoškofom v Olomucu dr. Kohnom in njegovim naslednikom dr. Bauerjem. Stvar je sledeča: Olomuški nadškofje plačevali so v verski sklad vsako leto 164.000 kron. L. 1908, pa so izvedeli, da bi jim to ne bi bilo treba plačati. Nadškof dr. Bauer dobil je vsled tega okroglo en milijon kron nazaj plačanih. Ta denar, ki mu je tako nepričakovano v naročje padel, hotel je dr. Bauer porabiti za saniranje gotovih banerotnih klerikalnih podjetij v Ljubljani. A zdaj pride prejšnji nadškof dr. Kohn in pravi, da je on dotični denar vplačal, da ga on tudi nazaj zahteva in da hoče on lepi milijonček raje za-se nego za klerikalna podjetja porabiti. Tako se je pričela tožba med škofoma. Kaj neki bi Jezus rekel, ko bi prišel zopet na svet? Mislimo, da bi zopet pograbil bič.

Draga tožba. Med telefonsko družbo v Londonu in angleško vlado se vrši zdaj velikanska tožba, pri kateri se gre za okroglo 420 milijonov markov. To je pač največja tožba, kar jih poznamo. Vsaka ura sodnijske razprave košta 3—4000 markov. Stranka, ki bode izgubila, plačala bode torej precej stroškov. Računa se, da bode razprava šest tednov tekla. Le v predizkavi je imelo 600 oseb skozi 18 mesecev dovolj opraviti in je to že okroglo 5 milijonov koštalo. Akti tvorijo že tako velike tiskane knjige, da se glave sodnikov in advokatov komaj iz gore teh aktov vidijo.

Blazina iz brk. Podčastniki 44. dragonskega regimenta v Nischegoru na Ruskem so si pustili vsi svoje brke postrici. Iz odstranih brk so pustili napraviti mehko blazino, ki so jo darovali ruskemu prestolonasledniku v spomin. Bati se je le po našem mnenju, da bode carjevič za to blazino rabil mnogo — Zacherlina!

Kralji in obleke. Od vseh vladarjev izdaja za obleko največ ruski car. Le njegov civilni krojač dobi pa 40.000 markov na leto, njegov uniformski krojač pa po 60.000. Seveda car ne nosi obene obleke več kot trikrat, plača pa za vsako obleko najmanj 240 markov. En cilindar košta carja čez 100, en par rokavic čez 40 markov; vsako leto si kupi pelc za najmanj 9000 markov. Kralj Jurij V. izdaja na leto za obleke 80.000 markov. Španski kralj Alfonz izdaja največ za židane srajce: porabi jih na leto več tucatov, plača pa za vsako 150 frankov. Nemški cesar izdaja za vojaške obleke na leto okroglo 80.000 markov, za civilne obleke pa jako malo; edino lepe kravate ima rad. Najmanj izdaja za obleke norveški kralj; marsikateri boljši meščan ga v tem oziru prekosil.

Žetev l. 1911. Poljedelski minister objavlja statistiko o žetvi l. 1911, ki je prav zanimiva in kateri hočemo tudi mi par podatkov posneti. Glasom te statistike se je na Avstrijskem v preteklem letu nasadilo z ječmenom, ovsem, pšenico, ržjo in koruzo nekaj čez 6½ milijonov hektarjev i. s.: pšenica 1.21 milj. ha, ki so dali 16.02 milj. met. centov; rž 2.02 milj. ha je dala 26.44 milj. met. centov; ječmen 1.09 milj. ha je dala 16.2 milj. met. centov; koruza 0.3 milj. ha je dala 3.04 milj. met. centov. V teh številkah se zrcali lanska žitna žetev, ki ni bila posebno dobra.

Svinjerejo po celem svetu kažejo sledeče številke: Združene države 48.000.000, Nemčija 22.150.000, Avstro-Ogrska 13.600.000, Evropska Rusija 12.320.000, Francoska 7.350.000, Kanada 3.000.000, Anglija 3.700.000, Italija

MOJA STARA

Iskalo me uči, da rabim za ogrevanje moje kože le Stecken-
pferd-lilijino-mlečno milo od trdke Bergmann & Co.,
Telschen a/E. Kos za 80 h se dobi povsod. 229